

Seznam svalů

Svaly dolní končetiny

PŘEDNÍ SKUPINA SVALŮ KYČELNÍHO KLOUBU

M. ILIOPSOAS	a) m. psoas major – těla obratlů Th12–L5 a jejich meziobratlové ploténky, processus costarii L1–L5 b) m. iliacus – fossa iliaca c) m. psoas minor – těla obratlů Th12–L1 a jejich meziobratlová ploténka; probíhá skrze lacuna musculorum	a+b) trochanter minor femoris c) eminentia iliopubica (pecten ossis pubis, fascia iliaca)	a) flexe v art. coxae, zevní rotace v art. coxae, oboustranně – flexe bederní páteře b) flexe v art. coxae, zevní rotace v art. coxae c) oboustranně – slabá flexe bederní páteře; a+b) nezbytný pro vykročení c) m. psoas minor přítomen v 60 % případů	a) větve z nn. lumbales I–III b) n. femoralis c) větev z n. lumbalis I

ZADNÍ SKUPINA SVALŮ KYČELNÍHO KLOUBU

M. GLUTEUS MAXIMUS	ala ossis ilium dorsálně od linea glutea posterior, labium externum cristae iliace, fascia thoracolumbalis, okraj os sacrum, os coccygis, lig. sacrotuberale	tuberositas glutea tractus iliotibialis	extenze, zevní rotace, abdukce v art. coxae, zabezpečuje vzpřímené postavení trupu, pomocná extenze v art. genus (tahem za tractus iliotibialis)	n. gluteus inferior
M. GLUTEUS MEDIUS	ala ossis ilii mezi linea glutea posterior a anterior, labium externum cristae iliace	trochanter major femoris	abdukce v art. coxae, uklání pánev, přední snopce – flexe a vnitřní rotace v art. coxae, zadní snopce – extenze a zevní rotace v art. coxae; obna se projeví kolébavou kachní chůzí	n. gluteus superior
M. GLUTEUS MINIMUS	ala ossis ilii mezi linea glutea anterior a inferior	trochanter major femoris	abdukce, vnitřní i zevní rotace, flexe i extenze v art. coxae	n. gluteus superior
M. TENSOR FASCIAE LATAE	spina iliaca anterior superior (přilehlá část labium externum cristae iliace); přechází do tractus iliotibialis (zesílený pruh fascia lata femoris na laterální straně)	tuberositas tractus iliotibialis Gerdyi při condylus lateralis tibiae	abdukce a vnitřní rotace v art. coxae, extenze v art. genus; při vzpřímeném postoji tahem za tractus iliotibialis udržuje koleno v extenzi	n. gluteus superior

PELVITROCHANTERICKÉ SVALY KYČELNÍHO KLOUBU

M. PIRIFORMIS	facies pelvina ossis sacri (v rozsahu S2–S4); průběh skrze foramen ischiadicum majus	trochanter major femoris	zevní rotace v art. coxae při extendované končetině, abdukce v art. coxae při flektované končetině; svým průběhem dělí foramen ischiadicum majus na foramen supra- a infrapiriforme, vzácně jej proráží n. ischiadicus (2 %)	přímé větévky z plexus sacralis(r. anterior)
M. GEMELLUS SUPERIOR	spina ischiadica, je přiložen kraniálně ke šlaše m. obturatorius internus	trochanter major nad fossa trochanterica	zevní rotace v art. coxae při extendované končetině, abdukce v art. coxae při flektované končetině	přímé větévky z plexus sacralis
M. OBTURATORIUS INTERNUS	vnitřní plocha membrana obturatoria a přilehlé kostěné okraj, prochází skrze foramen ischiadicum minus	trochanter major nad fossa trochanterica	zevní rotace v art. coxae při extendované končetině, abdukce v art. coxae při flektované končetině	přímé větévky z plexus sacralis
M. GEMELLUS INFERIOR	horní okraj tuber ischiadicum; přiložen kaudálně ke šlaše m. obturatorius internus	trochanter major nad fossa trochanterica	zevní rotace v art. coxae při extendované končetině, abdukce v art. coxae při flektované končetině	přímé větévky z plexus sacralis
M. QUADRATUS FEMORIS	zevní okraj tuber ischiadicum	crista intertrochanterica	zevní rotace v art. coxae	přímé větévky z plexus sacralis

SVALY PŘEDNÍ STRANY STEHNA

M. SARTORIUS	spina iliaca anterior superior	condylus medialis tibiae (pomocí "pes anserinus major")	flexe, abdukce a zevní rotace v art. coxae, flexe v art. genus, vnitřní rotace v art. genus při flektovanémoleni;"pes anserinus majus" je společný úpon tří svalů na condylus medialis tibiae v blízkosti tuberositas tibiae	n. femoralis
M. QUADRICEPS FEMORIS	a) m. rectus femoris – caput rectum – spina iliaca anterior inferior, caput reflexum – os ilium nad acetabulem b) m. vastus medialis – distální část linea intertrochanterica a labium mediale lineae asperae c) m. vastus lateralis – linea intertrochanterica a proximální polovina labium laterale lineae asperae d) m. vastus intermedius – proximální 3/4 přední a boční strany femuru pod linea intertrochanterica e) m. articularis genus (odštěpená část z m. vastus intermedius)	a–d) přes lig. patellae na tuberositas tibiae e) bursa synovialis suprapatellaris	a–d) extenze v art. genus, a) flexe v art. coxae, e) brání uskřínutí synovie v art. genus; patella je sesámská kost ve šlaše m. quadriceps femoris	n. femoralis

SVALY VNITŘNÍ STRANY STEHNA

M. PECTINEUS	pecten ossis pubis	linea pectinea femoris	addukce, flexe a zevní rotace v art. coxae	a) n. obturatorius b) n. femoralis
M. ADDUCTOR LONGUS	ramus inferior ossis pubis, mezi tuberculum pubicum a okrajem symphysis pubica	střední třetina labium mediale lineae asperae ossis femoris	addukce, flexe a zevní rotace v art. coxae	n. obturatorius (r. anterior)
M. GRACILIS	dolní část corpus et ramus inferior ossis pubis	condylus medialis tibiae (pomocí "pes anserinus major")	addukce v art. coxae, flexe v art. genus, vnitřní rotace v art. genus při flektovaném bérce;"pes anserinus major" je společná úponová šlacha m. sartorius, m. gracilis a m. semitendinosus na condylus medialis tibiae	n. obturatorius (r. anterior)
M. ADDUCTOR BREVIS	ramus inferior ossis pubis laterálně od symphysis pubica	proximální třetina labium mediale lineae asperae ossis femoris	addukce, flexe a zevní rotace v art. coxae	n. obturatorius (r. anterior)
M. ADDUCTOR MAGNUS	a) ramus inferior ossis pubis, ramus ossis ischii b) tuber ischiadicum	a) labium mediale lineae asperae b) tuberculum adductorium condyli medialis femoris	a) addukce v art. coxae b) addukce a extenze v art. coxae; obě části svalu odděluje vazivová blána, jež je součástí septum intermusculare femoris mediale, při úponu svalu je v septu šlašitá arkáda pro průchod vasa femoralia – hiatus adductorius	a) r. posterior n. obturatorii b) n. ischiadicus (n. tibialis)
M. OBTURATORIUS EXTERNUS	zevní strana membrana obturatoria a okraje přilehlých kostí, probíhá za collum femoris	fossa trochanterica	zevní rotace v art. coxae	n. obturatorius (r. posterior)

SVALY ZADNÍ ČÁSTI STEHNA

M. BICEPS FEMORIS	a) caput longum – tuber ischiadicum b) caput breve – střední třetina labium laterale lineae asperae ossis femoris	caput fibulae	a+b) flexe v art. genus, zevní rotace v art. genus, při flektovaném bérce zevní rotace v art. coxae, při extendovaném stehnu a) extenze (+ addukce) v art. coxae; dvojklobý sval, diploneurální v případě vysokého štěpení n. ischiadicus	a) n. ischiadicus (n. tibialis) b) n. ischiadicus (n. fibularis communis)
M. SEMITENDINOSUS	tuber ischiadicum	condylus medialis tibiae (pomocí "pes anserinus major")	flexe v art. genus, vnitřní rotace v art. genus, při flektovaném bérce extenze v art. coxae, vnitřní rotace v art. coxae při extendovaném stehnu;"pes anserinus major" je společná úponová šlacha m. sartorius, m. gracilis a m. semitendinosus, dvojklobý sval	n. ischiadicus (n. tibialis)
M. SEMIMEMBRANOSUS	tuber ischiadicum	3 úpony ("pes anserinus profundus"): a) condylus medialis tibiae – přední strana b) condylus lateralis femoris (lig. popliteum obliquum) c) condylus medialis tibiae – zadní strana	flexe v art. genus, vnitřní rotace v art. genus, při flektovaném bérce extenze v art. coxae, vnitřní rotace v art. coxae při extendovaném stehnu; dvojklobý sval	n. ischiadicus (n. tibialis)

SVALY PŘEDNÍ STRANY BÉRCE

M. TIBIALIS ANTERIOR	condylus lateralis tibiae, proximální 2/3 tibiae, membrana interossea cruris; probíhá ve ve vagina tendinis m. tib. ant. pod retinaculum mm. extensorium superius et inferius	plantární strana os cuneiforme mediale a baze 1. metatarsu	dorzální flexe a supinace nohy, udržuje podélnou klenbu	n. fibularis profundus
M. EXTENSOR DIGITORUM LONGUS	condylus lateralis tibiae, proximální 3/4 fibuly a přilehlé membrana interossea cruris; probíhá ve vagina tendinis m. ext. digit. long. pod retinaculum mm. extensorum superius et inferius	dorzální aponeurosa 2.–5. prstu (phalanges distales)	dorzální flexe nohy a prstů, pronace nohy ;šlacha jdoucí k bazi 5. metatarsu se označuje jako m. fibularis tertius (chybí v 8 % případů)	n. fibularis profundus
M. EXTENSOR HALLUCIS LONGUS	prostřední 2/4 fibuly a přilehlá membrana interossea cruris; probíhá ve vagina tendinis m. ext. hall. long. pod retinaculum mm. extensorum superius et inferius	dorzální aponeurosa (phalanx distalis hallucis)	extenze palce, dorzální flexe nohy	n. fibularis profundus

SVALY ZEVNÍ STRANY BÉRCE

M. FIBULARIS(=peroneus) LONGUS	caput fibulae, proximální polovina fibuly; probíhá ve vagina communis tendinum mm. fibularium pod retinaculum mm. fibularium superius et inferius ve vagina plantaris tendinis m. f.l. v sulcus tendinis m. f.l. ossis cuboidei	plantární strana os cuneiforme mediale a baze 1. metatarsu	plantární flexe, abdukce a pronace nohy; společná šlachová pochva s m. fibularis brevis, udržuje podélnou i příčnou klenbu nožní	n. fibularis superficialis
M. FIBULARIS(=peroneus) BREVIS	distální polovina fibuly; probíhá ve vagina communis tendinum mm. fibularium pod retinaculum mm. fibularium superius et inferius	tuberositas ossis metatarsi quinti	pronace a abdukce nohy; společná šlachová pochva s m. fibularis longus	n. fibularis superficialis

SVALY LÝTKOVÉ

M. POPLITEUS	epicondylus lateralis femoris	zadní plocha proximální části tibie nad linea musculi solei	flexe v art. genus, vnitřní rotace v art. genus, při flektovaném bérce ovlivňuje pohyb laterálního menisku; tvoří spodinu fossa poplitea	n. tibialis
M. TRICEPS SURAE	a) m. gastrocnemius – caput mediale – epicondylus medialis femoris, caput laterale – epicondylus lateralis femoris b) m. soleus – dorzální plocha caput fibulae a proximální čtvrtina zadní plochy fibuly, arcus tendineus m. solei, linea musculi solei tibiae	pomocí tendo calcaneus (Achillis) na tuber calcanei	a+b) plantární flexe nohy a) flexe kolena	n. tibialis
M. TIBIALIS POSTERIOR	proximální 2/3 zadní plochy fibuly, tibie a přilehlá membrana interossea cruris; za malleolus medialis ve vagina tendinis m. t.p. pod retinaculum mm. flexorum	tuberositas ossis navicularis (plantární plochy ossa cuneiformia, os cuboideum a baze 2.–4. metatarsu)	supinace, plantární flexe a addukce nohy; udržuje podélnou klenbu nožní	n. tibialis
M. FLEXOR DIGITORUM LONGUS	mediální část zadní plochy tibie; probíhá za mediálním kotníkem ve vagina tendinum m. flex.digit.long. pod retinaculum mm. flexorum skrze chiasma tendinum	plantární plocha phalanges distales 2.–5. prstu	plantární flexe nohy a prstů; udržuje podélnou klenbu nožní	n. tibialis
M. FLEXOR HALLUCIS LONGUS	distální 2/3 zadní plochy fibuly a přilehlá membrana interossea cruris, probíhá za malleolus medialis ve vagina tendinis m. flex.hallucis long. pod retinaculum mm. flexorum a skrze sulci tendinis musculi flexoris hallucis longi tali et calcanei mezi hlavami m. flexor hallucis brevis	plantární plocha phalanx distalis hallucis	flexe palce, plantární flexe nohy; udržuje podélnou klenbu nožní	n. tibialis
M. PLANTARIS	linea supracondylaris lateralis (na facies poplitea); jeho úponová šlacha leží mezi caput mediale m. gastrocnemii a m. soleus	pomocí tendo calcaneus (Achillis) na tuber calcanei (nebo retinaculum mm. flexorum či plantární aponeurosa)	slabá plantární flexe nohy a bérce; pozn. rudimentární sval, chybí v 5 % případů, odpovídá m. palmaris longus (HK)	n. tibialis

SVALY NOHY

MM. INTEROSSEI DORSALES I-IV	2 hlavami od obou přivrácených metatarsů v každém intermetatarsálním prostoru	phalanges proximales – na 2. z obou stran (m. interosseus dors. II. a III.), na 3. a 4. z laterální strany (m. interosseus I. a IV.)	rozevírají vějíř prstů flexe v art. interphalangeae prox., extenze v art. interphalangeae dist.	n. plantaris lateralis
MM. INTEROSSEI PLANTARES I-III	na palcové straně 3., 4. a 5. metatarsu	dorzální aponeurosa, phalanges proximales 3.-5. prstu	svírají vějíř prstů, flexe v art. interphalangeae prox., extenze v art. interphalangeae dist.	n. plantaris lateralis
M. FLEXOR DIGITORUM BREVIS	tuberculum mediale tuberis calcanei; štěpí se na 4 šlachy, a ty se před úponem rozdvojí (chiasma tendinum)	n. plantaris lateralis obě strany baze středního článku 2.-5. prstu	flexe prstů (v art. metatarsophalangeae et art. interphalangeales proximales); rozštěpem úponových šlach prochází šlacha m. flexor digitorum longus	n. plantaris medialis
MM. LUMBRICALES I-IV	I – mediální strana první šlachy m. flexor digitorum longus, II, III, IV – obě strany šlach m. flexor digitorum longus; průběh po plantární straně lig. metatarsale transversum profundum	dorzální aponeurosa prstů, mediální strana basis phalagis proximalis II-V	flexe v art. metatarsophalangeae, extenze v art. interphalangeae prox. et dist., úklon prstů k palci	I, II – n. plantaris medialis, III, IV – n. plantaris lateralis
M. QUADRATUS PLANTAE (m. flexor accessorius)	plantární plocha calcanei, lig. plantare longum	z laterální strany do šlachy m. flexor digitorum longus	podporuje činnost m. flexor digitorum longus, neboť převádí jeho šikmý tah v příčný; udržuje podélnou klenbu nohy	n. plantaris lateralis
M. ABDUCTOR DIGITI MINIMI	tuber calcanei (processus medialis et lateralis)	laterální strana baze phalangis proximalis digiti quinti, tuberositas ossis metatarsi quinti	abdukce a flexe malíku	n. plantaris lateralis
M. FLEXOR DIGITI MINIMI BREVIS	plantární strana baze 5. metatarsu	laterální strana baze phalangis proximalis digiti minimi	flexe malíku; souběžně se svařem běží m. opponens digiti minimi, který s ním srůstá	n. plantaris lateralis
M. ABDUCTOR HALLUCIS	tuberculum mediale tuberis calcanei; průběh po mediální straně chodidla	os sesamoideum mediale, art. metatarsophalangeae primae, mediální strana basis phalangis proximalis hallucis	abdukce a flexe v art. metatarsophalangealis; udržuje klenbu nožní	n. plantaris medialis
M. FLEXOR HALLUCIS BREVIS	plantární plochy os naviculare, ossa cuneiformia a os cuboideum; průběh: dělí se na 2 hlavy: a) caput mediale b) caput laterale, mezi hlavami probíhá šlacha m. flexor hallucis longus	a+b) basis phalangis proximalis hallucis a) os sesamoideum mediale, art. metatarsophalangeae b) os sesamoideum laterale, art. metatarsophalangeae, úpon splývá s ostatními svaly palcové skupiny	flexe v art. metatarsophalangea prima; udržuje klenbu nožní	a) n. plantaris medialis b) n. plantaris lateralis
M. ADDUCTOR HALLUCIS	a) caput obliquum – plantární strana baze 2.-4. metatarsu, os cuboideum, os cuneiforme medilae, lig. plantare longum b) caput transversum – plantární strana 3.-5. metatarsophalangového kloubu	os sesamoideum laterale, art. metatarsophalangeae primae	addukce palce; udržuje příčnou klenbu nožní	n. plantaris lateralis
M. EXTENSOR DIGITORUM BREVIS	dorzální strana calcanei (lig. talocalcaneare interosseum, začátek retinaculum mm. extensorum inferius); štěpí se na 3 šlachy	dorzální aponeurosa 2.-4. prstu	extenze prstů	n. fibularis profundus
M. EXTENSOR HALLUCIS BREVIS	dorzální plocha calcanei před sinus tarsi	dorzální aponeurosa palce (splývá se šlachou m. extensor hallucis longus)	extenze palce	n. fibularis profundus

Svaly pánevního a močopohlavního dna

SVALY PÁNEVNÍHO DNA

M. LEVATOR ANI	a) m. pubococcygeus – zadní část corpus ossis pubis, m. puboperinealis – snopce vzařují do centrum tendineum perinei, m. puboprostaticus (m. levator prostatae) /u muže/ – mediální snopce obkružující prostatu, m. pubovaginalis /u ženy/ – snopce vzařující do stěny pochvy, m. puboanalís – kříží se a splývají s podélnou svalovinou konečníku b) m. puborectalis – kaudálně pod m. pubococcygeus, spojuje se s druhostranným svalem c) m. iliococcygeus – vazivový pruh na fascia obturatoria mezi canalis obturatorius a spina ischiadica (= arcus tendineus m. levatoris ani); c) přidává se k lig. anococcygeum	a, b) viz začátek c) laterální strana kostrče	a-c) stlačuje orgány ze stran a pomáhá kontinenci, břišní lis b) uzavírá konečník (synergista m. sphincter ani externus) a přispívá k vytvoření angulus anorectalis	n. pudendus (anterolaterální část) r. ventralis n. sacralis S4
M. ISCHIOCCYGEUS	spina ischiadica a stěna pánve; přikládá se na vnitřní stranu ligamentum sacrospinale a splývá s ním	laterální okraje kostrče a obratel S5	pomáhá stlačovat orgány a udržovat kontinenci, břišní lis, vdechový sval; často chybí, kolísá poměr vaziva svalových snopců	rr. ventrales n. sacralis S4
M. SPHINCTER ANI EXTERNUS	a) pars subcutanea – pod m. sphincter ani internus, přední část občas splývá s centrum tendineum perinei, zadní část s ligamentum anococcygeum b) pars superficialis – obkružuje dolní část m. sphincter ani internus, přední část splývá s centrum tendineum perinei, zadní s kostrčí pomocí zvláštního úponu c) pars profunda – obkružuje horní část m. sphincter ani internus, hlubší vlákna splývají s m. puborectalis, přední část splývá s mm. transversi perinei superficiales /hlavně u ženy/, zadní s lig. anococcygeum; obkružuje konečník	a-c) viz začátek	uzavírá svalovým tonem canalis analis a udržuje kontinenci, vůlí může být sevření zesíleno	nn. rectales inferiores, nn. pudendi (přední část svalu), r. ventralis n. sacralis S4

SVALY MOČOPOHLAVNÍHO DNA

M. TRANSVERSUS PERINEI SUPERFICIALIS	tuber ischiadicum (mediální a ventrální část)	centrum tendineum perinei	udržuje centrum tendineum perinei a orgány ve střední rovině; jedná se o slabý, často chybějící sval	nn. perineales, nn. pudendi, rr. ventrale nn. sacralium, nn. splanchnici pelvici
M. TRANSVERSUS PERINEI PROFUNDUS	ramus ossis ischii (mediální část)	centrum tendineum perinei	udržuje centrum tendineum perinei a orgány ve střední rovině; pouze u muže, u ženy nahrazen snopci hladké svaloviny	nn. perineales, nn. pudendi, rr. ventrales nn. sacralium, nn. splanchnici pelvici
M. ISCHIOCAVERNOSUS	tuber ischiadicum (mediální část), ramus ossis ischii	laterální strana crus penis	stlačuje crus penis, podporuje erekci, smrštěním vztyčuje penis	nn. perineales, nn. pudendi, rr. ventrales nn. sacralium, nn. splanchnici pelvici
M. BULBOSPONGIOSUS	centrum tendineum perinei, raphe perinei; obemývá bulbus / vetibuli a glandula vestibularis major, ventrolaterálně se oba svaly rozestupují	u muže: a) zadní – fascia perinei / centrum tendineum perinei, m. sphincter ani externus b) střední vlákna – dorsum penis / dorsum corporis clitoridis c) přední vlákna – strany crura penis a fascia penis / strany corpora cavernosa clitoridis	u muže: vyprazdňuje uretru při močení a ejakulaci b) pomáhá při erekci stlačením bulbus penis c) pomáhá při erekci stlačením v. dorsalis penis profunda; u ženy: svírá poševní vchod a vyprazdňuje glandulae vestibulares c) pomáhá při erekci stlačením v. dorsalis clitoridis profunda; rozdílné uspořádání u muže a ženy	nn. perineales, nn. pudendi, rr. ventrales nn. sacralium, nn. splanchnici pelvici
M. SPHINCTER URETHRAE EXTERNUS	u muže: horní část obkružuje cervix vesicae a přechází do hladké svaloviny močového měchýře (vzadu) a prostaty (vepředu), dolní část obepíná pars membranacea urethrae, část vláken přechází do hladké svaloviny prostaty; u ženy: obkružuje horní třetinu uretry, splývá s hladkou svalovinou močového měchýře (nahore), pochvy a močové trubice (dole); obkružuje močovou trubici	některá vlákna na ramus inferior ossis pubis	stlačení močové trubice, relaxace při mikci, kontrakce při vypuzení posledních kapek moče nebo semene z pars membranacea urethrae; rozdílné uspořádání u muže a ženy	nn. perineales, nn. pudendi, rr. ventrales nn. sacralium, nn. splanchnici pelvici
m. COMPRESSOR URETHRAE	přechod ramus ossis ischii a ramus inferior ossis pubis, distálně navazuje na m. sphincter urethrae externus; probíhá ventrálně po obou stranách pochvy a močové trubice	svaly obou stran se spojují před urethrou a pod m. sphincter urethrae	prodlužuje a stlačuje urethru, podporuje kontinenci; jen u ženy!	nn. perineales, nn. pudendi, rr. ventrales nn. sacralium, nn. splanchnici pelvici
M. SPHINCTER URETHROVAGINALIS	centrum tendineum perinei; ventrálně po obou stranách pochvy a močové trubice	svaly obou stran se spojují před urethrou pod m. compressor urethrae	prodlužuje a stlačuje urethru, podporuje kontinenci, pouze u ženy	nn. perineales, n. pudendi, rr. ventrales nn. sacralium, nn. splanchnici pelvici

Svaly břicha

PŘEDNÍ SKUPINA

M. RECTUS ABDOMINIS	konec 5. žebra, cartilago costae 5.–7. žebra, processus xiphoideus	os pubis mezi tuberculum pubicum a symfýzou	flexe pánve při fixovaném hrudníku, flexe páteře při fixované pánvi, lateroflexce páteře (při jednostranné kontrakci), břišní lis; sval je přerušen ve svém průběhu 3 (vzácně 4) šlašitými políčky – intersectiones tendineae (nejkauzálnější je v úrovni pupku)	nn. intercostales (6.)7.–12.
M. PYRAMIDALIS	symphysis pubica, os pubis ventrálně od úponu m. rectus abdominis	linea alba v polovině délky mezi pupkem a symfýzou	napíná linea alba a zepvňuje pochvu přímého břišního svalu; rudimentární a velmi variabilní sval, chybí v 20 % případů	n. subcostalis

LATERÁLNÍ SKUPINA

M. OBLIQUUS ABDOMINIS EXTERNUS	8 zubů na 5.-12. žebro (horní v přechodu kosti v chrupavku, dolní ke koncům žeber); průběh mediokaudálně	přední 1/2 labium externum cristae iliaca, spina iliaca anterior superior, pomocí aponeurosy do linea alba	flexe páteře při fixované pánvi, flexe pánve při fixovaném hrudním koši, rotace trupu na opačnou stranu (při jednostranné kontrakci), břišní lis; aponeurosa tvoří zevní list vagina m. recti abd., ligamentum inguinale = vazivový pruh v dolním okraji aponeurosy rozepjatý mezi spina iliaca anterior superior a tuberculum pubicum, anulus inguinalis superficialis = otvor mezi lig. inguinale a snopci aponeurosy, v mediální 1/3 délky vazy je výstupem z canalis inguinalis	nn. intercostales 5.-12.
M. OBLIQUUS ABDOMINIS INTERNUS	lamina fasciae thoracolumbalis, linea intermedia cristae iliaca, laterální 1/2 lig. inguinale; průběh mediokraniální	10.-12. žebro pomocí aponeurosy do linea alba, falx inguinalis = společný úpon s m. transversus abd. na pecten ossis pubis a crista pubica	flexe páteře při fixované pánvi, flexe pánve při fixovaném hrudním koši, rotace páteře na stranu svalu (při jednostranné kontrakci), břišní lis; aponeurosa se štěpí a tvoří vnitřní i zevní list vagina m. recti abd. nad linea arcuata a neštěpená zevní list pod ní m. cremaster (u muže) = malá část snopců se v blízkosti canalis inguinalis odštěpuje, přidává se k funiculus spermaticus a sestupuje do scrota	nn. intercostales 8.-12. a r. ventralis n. lumbalis L1 (n. iliohypogastricus a n. ilioinguinalis), r. genitalis n. genitofemoralis – m. cremaster
M. TRANSVERSUS ABDOMINIS	laterální třetina lig. inguinale, ventrální polovina labium internum cristae iliaca, fascia thoracolumbalis, vnitřní plocha chrupavek 7.-12. žebra (střídá se se začátky bránice), průběh horizontální;	falx inguinalis = společný úpon s m. obliquus abd. internus na pecten ossis pubis a crista pubica, ligamentum interfoveolare = ramus superior ossis pubis pomocí aponeurosy do linea alba	břišní lis; aponeurosa tvoří vnitřní list vagina m. recti abd. nad linea arcuata a zevní list pod ní, anulus inguinalis profundus = otvor mezi lig. inguinale a snopci aponeurosy v polovině délky vazy, je vstupem do canalis inguinalis m. cremaster (u muže) = malá část snopců se v blízkosti canalis inguinalis odštěpuje, přidává se k funiculus spermaticus a sestupuje do scrota	nn. intercostales 7.-12., r. ventralis n. lumbalis L1 (n. iliohypogastricus, ilioinguinalis)

ZADNÍ SKUPINA

M. QUADRATUS LUMBORUM	crista iliaca, lig. iliolumbale	costa duodecima, processus costales L1-4 (L5)	retroflexe bederní páteře (při oboustranné kontrakci), lateroflexe bederní páteře (při jednostranné kontrakci), fixace 12. žebra pro kontrakci bránice; pomocný výdechový sval	n. subcostalis, rr. ventrales nn. lumbalium L1-3 (L4)

Svaly zad

SVALY SPINOHUMERÁLNÍ

M. TRAPEZIUS	a) pars descendens – mediální třetina linea nuchalis superior, protuberantia occipitalis externa, pomocí ligamentum nuchae na processus spinosi C1–C6 b) pars transversa – processus spinosi C7–Th3 c) pars ascendens – processus spinosi Th4–Th12	a) laterální třetina klíční kosti b) acromion, margo superior spinae scapulae c) dolní okraj mediální části spinae scapulae až po tuberculum deltoideum	a–c) fixace lopatky a její přitažení k páteři a) elevace lopatky, extenze hlavy (při fixovaném pletenci a oboustranné kontrakci), lateroflexe hlavy (při fixovaném pletenci a jednostranné kontrakci) b) přitahuje lopatku k páteři c) deprese lopatky a+c) vytáčí dolní úhel lopatky zevně, a tím zvedá paži nad horizontálu (synergista m. serratus ant.);speculum rhomboideum – aponeurotický začátek obou stran v oblasti C7	n. accessorius, rr. ventrales nn. cercicalium (C2)C3,C4
M. LATISSIMUS DORSI	processus spinosus Th7–S5, lamina posterior fasciae thoracolumbalis, spina iliaca posterior superior, labium externum cristae iliaceae, costa (IX),X–XII	crista tuberculi minoris; úponová šlacha se přetáčí tak, že nejkaudálnější snopce se upínají nejkraniálněji na humerus nad šlachou m. teres major	vnitřní rotace, addukce a dorzální flexe v art. humeri, zdvihá trup při fixovaných končetinách;úponová šlacha srůstá se šlachou m. teres major	n. thoracodorsalis
M. LEVATOR SCAPULAE	processus transversus C1–2, tuberculum posterius processus transversi C3–4	angulus superior scapulae	elevace lopatky (s natočením dolního úhlu dovnitř), lateroflexe krční páteře při fixované lopatce; antagonist a m. serratus anterior	n. dorsalis scapulae rr. musculares (n. spinalis C3–4)
M. RHOMBOIDEUS MINOR	ligamentum nuchae, processus spinosus C6–7 (Th1)	horní třetina margo medialis scapulae	táhne lopatku mediokraniálně k páteři; často splývá s m. rhomboideus major	n. dorsalis scapulae
M. RHOMBOIDEUS MAJOR	procesus spinosus Th1–4 (Th2–5), ligamenta supraspinalia	margo medialis scapulae (pod úrovní spina scapulae)	táhne lopatku mediokraniálně k páteři	n. dorsalis scapulae

SVALY SPINOKOSTÁLNÍ

M. SERRATUS POSTERIOR SUPERIOR	ligamentum nuchae, processus spinosus C6–Th2 (C7–Th3??), ligamenta supraspinalia	angulus costae 2.–5.	zdvihá žebra;pomocný sval vdechový	nn. intercostales ??? 1–4 (2–5)
M. SERRATUS POSTERIOR INFERIOR	processus spinosus Th11–L2, ligamenta supraspinalia	angulus costae 9.–12.	sporná – stahuje dolní žebra (pomáhá při výdechu), fixuje dolní žebra pro vydatnější činnost bránice (pomáhá při nádechu)	nn. intercostales 9.–12.
M. ILIOCOSTALIS	a) m. iliocostalis lumborum – mediální část labium externum cristae iliaceae, crista sacralis lateralis b) m. iliocostalis thoracis – angulus costae (6.)7.–12. žebra c) m. iliocostalis cervicis – angulus costae 3.–6. (7.) žebra; průběh vzestupně podél páteře, jednotlivé části vždy mediálně od předchozí	a) dolní část angulus costae (6.)7.–12. žebra b) na horní části angulus costae 1.–6. žebra a na tuberculum posterius processus transversi vertebrae porominentis (C7) c) tuberculum posterius vetebrae cervicales C4–C6	extenze páteře (při oboustranné kontrakci), lateroflexe páteře (při jednostranné kontrakci)	rr. posteriores (dorsales) n. spinalis (C8–Th1)

SYSTÉM SAKROSPINÁLNÍ

M. LONGISSIMUS	a) m. longissimus thoracis – crista sacralis mediana, processus spinosi Th11–L5 a jejich lig. supraspinalia b) m. longissimus cervicis – processus transversi Th1–Th4(Th5) c) m. longissimus capitis – processus transversi Th1–Th4(Th5) et processus articulares C4–C7; probíhají vzestupně podél páteře, jednotlivé části vždy mediálně od předchozí	a) zadní plocha processus costales et processus accessorii L1–L5, processus transversi Th1–12, mezi tuberculum a angulus costae (2.,3.)4.–12. žebra, lamina media fasciae thoracolumbalis b) tuberculum posterius processus transversi C2–C5(C6) c) processus mastoideus	a+b) extenze páteře (při oboustranné kontrakci) lateroflexe páteře (při jednostranné kontrakci) c) extenze hlavy (při oboustranné kontrakci) lateroflexe a rotace hlavy na tutéž stranu (při jednostranné kontrakci)	rr. posteriores (dorsales) nn. spinalium C1–L5
M. ILIOCOSTALIS	labium externum cristae iliaceae, fascia thoracolumbalis, anguli costarum 3. až 12.žebra	žebra a processus transversi kaudálních krčních obratlů	extenze páteře, jednostranná kontrakce úklon páteře na stejnou stranu	rr.dorsales nn.spinalium

SYSTÉM SPINOSPINÁLNÍ

M. SPINALIS	a) m. spinalis thoracis – processus spinosi Th11–L2 b) m. spinalis cervicis – processus spinosi C7–Th2, dolní část lig. nuchae c) m. spinalis capitis – processus articularis C4–6; vzestupuje těsně podél páteře	a) processus spinosi Th(2,3)4–8 b) processus spinosus C2(C3,4) c) planum occipitale mezi linea nuchae superior et inferior	a+b) extenze páteře (při oboustranné kontrakci), lateroflexe páteře (při jednostranné kontrakci) c) extenze hlavy; a) splývá s longissimus thoracis a semispinalis thoracis b) variace c) splývá s m. semispinalis capitis (tvoří jeho mediální část)	a+b) extenze páteře (při oboustranné kontrakci), lateroflexe páteře (při jednostranné kontrakci) c) extenze hlavy
MM. INTERSPINALES	a) mm. interspinales lumborum – mezi processus spinosus L1–L5 (4 páry) b) mm. interspinales thoracis – mezi processus spinosus Th1–Th2 (Th2–Th3, Th11–Th12) 1 pár (3 páry) c) mm. interspinales cervicis – mezi processus spinosus C2–Th1 (6 párů); probíhají po stranách ligg. interspinalia z nižšího obratle na vyšší	processus spinosus dané oblasti	extenze krční páteře; a,b) nekonstantní	rr. posteriores (dorsales) nn. spinalium C2–C8, Th1 (Th2, Th11), L1–5
MM. INTERTRANSVERSARI	a) mm. intertransversarii mediales lumborum – mezi processus transversi Th10–L1 b) mm. intertransversarii thoracis – processus accessorius na L1–L5 c) mm. intertransversarii posteriores mediales cervicis – mezi processus transversii C1–Th1 (7 párů); probíhají kraniálně z nižšího na vyšší obratel	a,b) viz začátek c) processus mamillaris vyššího obratle	lateroflexe vyššího obratle na tutéž stranu; * b+c) nekonstantní	rr. posteriores (dorsales) nn. spinalium
MM. INTERTRANSVERSARI ANTERIORES CERVICIS	processus transversii C1–Th1 (7 párů); probíhají kraniálně z nižšího na vyšší obratel	viz začátek	lateroflexe krční páteře	rr. anteriores (ventrales) nn. spinalium C2–Th1
MM. INTERTRANSVERSARI POSTERIORES LATERALES CERVICIS	mezi processus transversii C1–Th1 (7 párů); probíhají kraniálně z nižšího na vyšší obratel	viz začátek	lateroflexe krční páteře	rr. anteriores (ventrales) nn. spinalium C2–Th1
MM. INTERTRANSVERSARI LATERALES LUMBORUM	a) partes dorsales – processus accessorius L2–L5 b) partes ventrales – processus costalis L2–L5; probíhají kraniálně z nižšího na vyšší obratel	a) processus costalis L1–L4 b) processus costalis L1–L4	lateroflexe bederní páteře	rr. anteriores (ventrales) nn. spinalium L1–L5

SYSTÉM SPINOTRANSVERZÁLNÍ

M. SPLENIUS	a) m. splenius cervicis – processus spinosus (Th3)Th4–Th6 b) m. splenius capitis – dolní část lig. nuchae, processus spinosus C7–Th3	a) tuberculum posterius processus transversii C1–C2(C3) b) processus mastoideus, laterální 1/3 pod linea nuchae inferior	a+b) extenze hlavy (při oboustranné kontrakci), lateroflexe hlavy a rotace na tutéž stranu (při jednostranné kontrakci); b) m. splenius cervicis může chybět nebo nebývá zřetelně oddělen od m. splenius capitis	rr. posteriores (dorsales) nn. spinalium C1–C5
--------------------	--	--	--	--

SYSTÉM TRANSVERSOSPINALNÍ

MM. MULTIFIDI	a) m. multifidus lumborum b) m. multifidus thoracis c) m. multifidus cervicis – facies dorsalis ossis sacri, aponeurosis m. erectoris spinae, spina iliaca posterior superior, lig. sacroiliacum posterius, processus mamillares vertebrarum L1–L5, processus transversii vertebrarum Th1–Th12, processus articulares C4–C7; průběh mediokraniálně	po celé délce processus spinosi, přeskakují přes 1–3 obratle výše	extenze páteře (při oboustranné kontrakci), lateroflexe a rotace páteře (při jednostranné kontrakci); tvoří soustavu krátkých svalů při páteři	rr. posteriores (dorsales) nn. spinalium C3–S1
MM. SEMISPINALIS	a) m. semispinalis thoracis – processus transversus Th6–Th10(Th11) b) m. semispinalis cervicis – processus transversus Th1–Th5(Th6) c) m. semispinalis capitis (dříve m. transversooccipitalis) – processus transversus C7–Th6(Th7), processus articularis C4–C6, (processus spinosus C7, Th1)	a) processus spinosus C6–Th4 b) processus spinosus C2–C5 c) mezi linea nuchae superior et inferior	a+b) extenze páteře (při oboustranné kontrakci) rotace páteře na opačnou stranu (při jednostranné kontrakci) c) extenze hlavy a krční páteře (při oboustranné kontrakci) rotace hlavy a krční páteře na opačnou stranu (při jednostranné kontrakci); c) splývá s m. spinalis capitis (který tvoří jeho mediální část)	rr. posteriores (dorsales) nn. spinalium a) (Th3)Th4–Th6 b) C3–C6(C7) c) C1–C4
MM. ROTATORES	a) mm. rotatores lumborum b) mm. rotatores thoracis c) mm. rotatores cervicis – běží z horní zadní strany processus transversus (costalis); probíhají mediokraniálně z nižšího obratle na vyšší	dolní postranní část lamina arcus vertebrae	rotace páteře; a) nekonstantní c) nekonstantní	rr. posteriores (dorsales) nn. spinalium C1–L5

SVALY HLUBOKÉ ŠIJOVÉ

MM. RECTUS CAPITIS POSTERIOR MAJOR	processus spinosus axis	laterální část linea nuchalis inferior (a os occipitale pod ní)	extenze hlavy (oboustranná kontrakce), lateroflexe a rotace hlavy na stejnou stranu (jednostranná kontrakce)	n. suboccipitalis (r. dorsalis nn. cervicalium C1)
MM. RECTUS CAPITIS POSTERIOR MINOR	tuberculum posterius atlantis	mediální část linea nuchalis inferior (a os occipitale pod ní až foramen occ. magnum)	extenze hlavy (oboustranná kontrakce), lateroflexe hlavy (jednostranná kontrakce)	n. suboccipitalis (r. dorsalis nn. cervicalium C1)
MM. OBLIQUUS CAPITIS SUPERIOR	horní plocha processus transversus atlantis	mezi linea nuchalis superior a inferior (lat. od m. semispinalis capitis)	extenze hlavy (oboustranná kontrakce), lateroflexe hlavy (jednostranná kontrakce)	n. suboccipitalis (r. dorsalis nn. cervicalium C1)
MM. OBLIQUUS CAPITIS INFERIOR	processus spinosus axis	dolní plocha processus transversus atlantis	rotace hlavy na stejnou stranu	n. suboccipitalis (r. dorsalis nn. cervicalium C1)

Svaly hrudníku

SVALY THORAKOHUMERÁLNÍ

M. PECTORALIS MAJOR	a) pars clavicularis – mediální část claviculy b) pars sternocostalis – ventrální strana sterna a přilehlé části chrupavek 1.–6. žebra, přední část 6. žebra c) pars abdominalis – kraniální část aponeurosis m. obliqui abdominis externi; snopce jednotlivých částí svalu se kříží – pars clavicularis se upíná ventrálně a distálně, pars abdominalis dorsálně a proximálně (vzniká dojem otočení šlachy o 180°)	crista tuberculi majoris humeru	ventrální flexe paže b) addukce a vnitřní rotace paže a–c) zdvihá hrudník (žebra) při fixované končetině; pomocný sval vdechový – dolní okraj svalu tvoří plica axillaris anterior	a+b) n. pectoralis lateralis (kromě pars manubrialis) b+c) n. pectoralis medialis (+ pars manubrialis)
M. PECTORALIS MINOR	3.–5. žebro laterálně od chrupavek (často 2.–4.)	processus coracoideus scapulae	táhne a rotuje lopatku (a tím rameno) dopředu a dolů, rotuje kloubní jamku dopředu; pomocný vdechový sval	n. pectoralis medialis (n. pectoralis lateralis)
M. SUBCLAVIUS	costa prima (kraniální část v místě připojení chrupavky)	sulcus musculi subclavii (corporis claviculae)	stahuje klíční kost (rameno) dolů a dopředu, přitlačuje klíční kost v art. sternoclavicularis, při fixované končetině zdvihá 1. žebro; velmi slabý pomocný sval vdechový	n. subclavius
M. SERRATUS ANTERIOR	8–10 zubů na 1.–9. žebro (poslední se střídají se zuby m. obliquus abdominis externus)	margo medialis scapulae, angulus inferior scapulae	přitlačuje lopatku k hrudníku, vytáčí dolní úhel lopatky zevně, a tím zvedá paži nad horizontálu, při fixované lopatce zdvihá žebra; pomocný sval vdechový	n. thoracicus longus

SVALY AUTOCHTHONNÍ HRUDNÍKU

MM. INTERCOSTALES EXTERNI	11 párů – dolní okraj po celé délce žebra mezi tuberculum costae a přechodem žebra v chrupavku; probíhají kaudálně	horní okraj kaudálnějšiho žebra ve stejném rozsahu	zdvíhají žebra – vdechové svaly; v oblasti cartilago costae je zastupuje membrana intercostalis externa	nn. intercostales 1.–11.
MM. INTERCOSTALES INTERNI	11 párů – sulcus costae po celé délce žebra od sterna po angulus costae; probíhají kaudálně	horní okraj kaudálnějšiho žebra ve stejném rozsahu	část mezi chrupavkami – vdechové svaly, část mezi kostmi – výdechové svaly; v oblasti mezi angulus costae a páteří je zastupuje membrana intercostalis interna, ventrálně od průběhu nervově–cévních svazků	nn. intercostales 1.–11.
MM. INTERCOSTALES INTIMI	dorsálně od sulcus costae; probíhají kaudálně	vnitřní strana kaudálnějšiho žebra	nejasná – synergisté mm. intercostales interni; často chybějí v horní hrudní oblasti, dorzálně od průběhu nervově–cévních svazků	nn. intercostales 1.–11.
M. TRANSVERSUS THORACIS	dolní třetina sterna, processus xiphoideus, cartilago costae 4.–7. (sternální okraje); probíhá vějířovitě laterálně až kraniálně	cartilago costae 2.–6.	stahuje žebra; pomocný výdechový sval	nn. intercostales 1.–6.
MM. LEVATORES COSTARUM	a) mm. levatores costarum breves (12 svazků) – processus transversus C7–Th11 b) mm. levatores costarum longi (4 svazky) – společně se 4 dolními mm. levatores cost. breves; probíhají laterokaudálně	a) mezi tuberculum a angulus costae kaudálnějšiho žebra b) mezi tuberculum a angulus costae o 2 žebra kaudálněji	zdvíhají žebra	rr. dorsales ramorum posteriorum nn. spinalium Th1–12
MM. LEVATORES COSTARUM	vnitřní strana žebra při angulus costae, probíhají kaudálně	vnitřní strana kaudálnějšiho žebra (nebo ob jedno další)	vnitřní strana kaudálnějšiho žebra (nebo ob jedno další); často chybějí v horní hrudní oblasti	nn. intercostales 1.–11.

DIAPHRAGMA

DIAPHRAGMA	z:a) pars lumbalis – laterální snopce na ligamentum arcuatum mediale et laterale, mediální snopce na lig. longitudinale anterius (crus dextrum – anterolaterální plocha těl a disků L1–3, crus sinistrum – anterolaterální plocha těl a disků L1–2) b) pars costalis – vnitřní plocha 7.–12. žebra a jejich chrupavek (střídá se se začátky m. transversus abd.) c) pars sternalis – vnitřní plocha processus xiphoideus; a+b) probíhají kraniálně, poté horizontálně ke šlašitému středu c) dorzálně (= horizontálně)	centrum tendineum diaphragmatis	hlavní vdechový sval – klenby se oplošťují a klesají, střed nemění svoji polohu; mezi částmi bránice jsou 2 šlašitá políčka – trigonum lumbocostale et sternocostale, lig. arcuatum medianum je spojení crus dx. et sin. kolem hiatus aorticus, otvory pro průchody jednotlivých struktur jsou tvořeny křížením vláken	n. phrenicus
-------------------	--	---------------------------------	--	--------------

Svaly horní končetiny

SVALY RAMENNÍ A LOPATKOVÉ

M. DELTOIDEUS	a) pars spinalis – zevní dvě třetiny spina scapulae b) pars acromialis – acromion c) pars clavicularis – zevní třetina klavikuly	tuberositas deltoidea humeri	a–c) abdukce v art. humeri, přitlačuje caput humeri do jamky a) dorzální flexe v art. humeri c) ventrální flexe v art. humeri	n. axillaris
M. SUPRASPINATUS	fossa supraspinata scapulae	tuberculum majus humeri	abdukce a zevní rotace v art. humeri; součást "rotátorové manžety"	n. supracapularis
M. INFRASPINATUS	fossa infraspinata scapulae	tuberculum majus humeri	zevní rotace a addukce v art. humeri; součást "rotátorové manžety"	n. suprascapularis
M. TERES MINOR	kraniální 2/3 margo lateralis scapulae	tuberculum majus humeri (collum chirurgicum)	zevní rotace a addukce v art. humeri; součást "rotátorové manžety"	n. axillaris (+ větévky n. suprascapularis)
M. TERES MAJOR	dolní 2/3 margo lateralis scapulae až po angulus inferior scapulae	crista tuberculi minoris	addukce, vnitřní rotace a dorzální flexe paže v art. humeri; úponová šlachy splývá se šlachou m. latissimus dorsi	n. subscapularis (inferior)
M. SUBSCAPULARIS	lineae musculares facies costalis scapulae	tuberculum minus humeri	vnitřní rotace a addukce v art. humeri; součást "rotátorové manžety"	nn. subscapulares (sup., inf.)

SVALY PAŽE

PŘEDNÍ SKUPINA

M. BICEPS BRACHII	<ul style="list-style-type: none"> a) caput longum – tuberculum supraglenoidale b) caput breve – processus coracoideus scapulae <p>probíhá a) skrze dutinu ramenního kloubu a sulcus intertubercularis</p>	tuberositas radii pomocí aponeurosis musculi bicipitis brachii (lacertus fibrosus) na povrchovou fascii ulnární strany předloktí = lacertus fibrosus	<ul style="list-style-type: none"> a+b) ventrální flexe a supinace v art. cubiti a) abdukce v art. humeri, přitlačuje hlavici humeru do kloubní jamky b) ventrální flexe a addukce v art. humeri; tendo capitis longi m. bicipitis brachii rozděluje svaly ramenního kloubu na vnitřní a zevní rotátory 	n. musculocutaneus
M. CORACOBRACHIALIS	processus coracoideus scapulae	distální třetina crista tuberculi minoris	addukce a ventrální flexe v art. humeri; n. musculocutaneus proráží svalem	n. musculocutaneus
M. BRACHIALIS	přední plocha humeru od tuberositas deltoidea až k pouzdru kloubu loketního	tuberositas ulnae	flexe v art. cubiti	n. musculocutaneus

ZADNÍ SKUPINA

M. TRICEPS BRACHII	a) caput longum – tuberculum infraglenoidale b) caput laterale – zadní plocha humeru proximálně od sulcus nervi radialis c) caput mediale – zadní plocha humeru distálně od sulcus nervi radialis	a–c) olecranon	a–c) extenze v art. cubiti a) dorzální flexe v art. humeri, addukce; mezi caput mediale a laterale je kanálek pro n. radialis a vasa profunda brachii	n. radialis
M. ANCONEUS	epicondylus lateralis humeri, ligamentum collaterale laterale	olecranon, distálně od hlavního úponu m. triceps brachii	extenze v art. cubiti, hluboké snopce brání uskřínutí kloubního pouzdra	n. radialis

SVALY PŘEDLOKTÍ

PŘEDNÍ SKUPINA

1.VRSTVA

M. PRONATOR TERES	a) caput humerale – epicondylus medialis humeri ("caput commune ulnare") b) caput ulnare – processus coronoideus ulnae	a+b) tuberositas pronatoria uprostřed laterální strany radia	pronace předloktí pomocná flexe v art. cubiti; štěrbinou mezi hlavami probíhá n. medianus	n. medianus
M. FLEXOR CARPI RADIALIS	epicondylus medialis humeri ("caput commune ulnare"); probíhá ve vagina tendinis m. flex. carpi rad. skrz canalis carpi pod retinaculum mm. flexorum, skrze žlábek na os trapezium	baze 2. a 3. metakarpu	flexe v art. cubiti, radiální dukce, flexe v art. radiocarpalis	n. medianus
M. PALMARIS LONGUS	epicondylus medialis humer ("caput commune ulnare")	ventrálně od canalis carpi; aponeurosis palmaris, retinaculum musculorum flexorum	flexe v art. radiocarpalis, napíná palmární aponeurosu, pomocná flexe v art. cubiti; probíhá přes retinaculum musculorum flexorum, chybí v 15% případů	n. medianus
M. FLEXOR CARPI ULNARIS	a) caput humerale – epicondylus medialis humeri ("caput commune ulnare") b) caput ulnare – olecranon + dorzální hrana ulny	a+b) os pisiforme (pomocí lig. pisohamatum na hamulus ossis hamati) (pomocí lig. pisometacarpale na basi 5. metakarpu)	flexe v art. cubiti, flexe v art. radiocarpalis, ulnární dukce	n. ulnaris

2.VRSTVA

M. FLEXOR DIGITORUM SUPERFICIALIS	a) caput humeroulnare – epicondylus medialis humeri ("caput commune ulnare") – lig. collaterale ulnare – tuberositas ulnae b) caput radiale – podél tuberositas pronatoria	štěpí se na 4 šlachy ve vagina communis tendinum mm. flexorum, skrz canalis carpi pod retinaculum mm. flexorum; každá ze 4 šlach se rozvidlí a připojí se z boků na basis phalangis mediae 2.–5. prstu (chiasma tendinum)	flexe v art. interphalangeae proximales, flexe v art. metacarpophalangeae, flexe v art. radiocarpalis (flexe v art. cubiti)	n. medianus
--	--	---	---	-------------

3.VRSTVA				
M. FLEXOR POLLICIS LONGUS	facies anterior radii a přilehlá membrana interossea antebrachii	palmární strana basis phalangis distalis pollicis	flexe v art. interphalangea pollicis,	n. medianus
	(mezi úponem m. pronater teres a začátkem m. pronator quadratus)		flexe v art. metacarpophalangea prima, flexe v art. radiocarpalis	
M. FLEXOR DIGITORUM PROFUNDUS	facies anterior ulnae a membrana interossea, mezi úponem m. brachialis a proximálním okrajem m. pronator quadratus	štěpí se na 4 šlachy ve vagina communis tendinum mm. flexorum, skrze canalis carpi pod retinaculum mm. flexorum, skrze chiasma tendinum; basis phalangis distalis 2.-5. prstu	flexe v art. interphalangeae distales, flexe v art. interphalangeae proximales, flexe v art. metacarpophalangeae, flexe v art. radiocarpalis	2 šlachy pro 2. a 3. prst – n. medianus, 2 šlachy pro pro 4. a 5. prst – n. ulnaris
4.VRSTVA				
M. PRONATOR QUADRATUS	distální čtvrtina facies anterior ulnae	distální čtvrtina facies anterior radii	pronace předloktí	n. medianus (n. interosseus anterior)
LATERÁLNÍ SKUPINA				
POVRCHOVÁ VRSTVA				
M. BRACHIORADIALIS	distální třetina margo lateralis humeri + septum intermusculare brachii laterale	processus styloideus radii	flexe v art. cubiti pronace při flektovaném předloktí, supinace při extendovaném předloktí	n. radialis (r. profundus)
M. EXTENSOR CARPI RADIALIS LONGUS	margo lateralis humeri nad epicondylus lateralis humeri	dorzální strana baze 2. metakarpu	dorzální flexe v art. radiocarpalis, radiální dukce, pronace při flektovaném předloktí, supinace při extendovaném předloktí	n. radialis (r. profundus)
M. EXTENSOR CARPI RADIALIS BREVIS	epicondylus lateralis humeri, ligamentum collaterale laterale	dorzální strana baze 3. metakarpu	dorzální flexe v art. radiocarpalis, radiální dukce ruky, pronace při flektovaném předloktí, supinace při extendovaném předloktí	n. radialis (n. interosseus antebrachii posterior)
HLUBOKÁ VRSTVA				
M. SUPINATOR	a) povrchová vrstva – epicondylus lateralis humeri, lig. collaterale laterale, lig. annulare radii b) hluboká vrstva – crista musculi supinatoris	laterálně a proximálně od tuberositas pronatoria radii	supinace předloktí	n. radialis (n. interosseus antebrachii posterior)
ZADNÍ SKUPINA				
POVRCHOVÁ VRSTVA				
M. EXTENSOR CARPI ULNARIS	a) caput humerale – epicondylus lateralis humeri b) caput ulnare – margo posterior ulnae (společný aponeurotický začátek s m. flexor carpi ulnaris a m. flexor digitorum profundus)	hrbolek na dorzální straně baze 5. metakarpu	dorzální flexe v art. radiocarpalis (dorzální flexe ruky) ulnární dukce	n. radialis (r. profundus)
M. EXTENSOR DIGITORUM	epicondylus lateralis humeri	aponeurosis dorsalis manus, dorzální strana bazes phalangum medium et distalium	extenze v art. interphalangeae prox. et dist. a v art. metacarpophalangeae (extenze prstů), dorzální flexe v art. radiocarpalis (dorzální flexe ruky; na hřbetu ruky jsou šlachy propojeny pomocí connexus intertendinei – společná šlachová pochva s m. extensor indicis)	n. radialis (r. profundus)
M. EXTENSOR DIGITI MINIMI	epicondylus lateralis humeri	aponeurosis dorsalis manus digiti quinti (baze phalangum medium et distalium)	extenze v art. interphalangeae prox. et dist. a v art. metacarpophalangea quinta (extenze 5. prstu), dorzální flexe v art. radiocarpalis (dorzální flexe ruky)	n. radialis (r. profundus)
HLUBOKÁ VRSTVA				
M. ABDUCTOR POLLICIS	prostřední 1/3 dorzální plochy radia, ulny a membrana interossea antebrachii	radiální strana basis metacarpi primi – os trapezium	abdukce v art. carpometacarpalis prima (abdukce palce), radiální dukce	n. radialis (r. profundus)
M. EXTENSOR POLLICIS LONGUS	prostřední 1/3 dorzální plochy ulny a membrana interossea distálně od začátku m. abductor pollicis longus	dorzální strana basis phalangis distalis pollicis	extenze v art. interphalangea, metacarpophalangea et carpometacarpalis, addukce v art. carpometacarpalis při abdukovaném palci	n. radialis (r. profundus)
	dorzální plochy radia, membrana interossea v			

M. EXTENSOR POLLICIS BREVIS	prostřední 1/3 předloktí, distálně od začátku m. abductor pollicis longus	dorzální plocha phalanx proximalis pollicis	extenze a abdukce v art. metacarpophalangea (extenze a abdukce palce)	n. radialis (r. profundus)
M. EXTENSOR INDICIS	prostřední 1/3 dorzální plochy ulny a membrana interossea antebrachii distálně od začátků mm. extensores pollicis	přes aponeurosis dorsalis manus na baze phalangium medium et distalium digiti secundi	extenze v art. interphalangeae prox. et dist., metacarpophalangea (extenze 2. prstu), dorzální flexe v art. radiocarpalis (dorzální flexe ruky)	n. radialis (r. profundus)

SVALY RUKY

PALCOVÁ SKUPINA				
M. ABDUCTOR POLLICIS BREVIS	eminentia carpi radialis (tuberculum ossis scaphoidei a laterální část retinaculum mm. flexorum)	radiální strana basis phalangis proximalis pollicis + os sesamoideum radiale	abdukce palce	n. medianus
M. FLEXOR POLLICIS BREVIS	a) caput superficiale – eminentia carpi radialis (tuberculum ossis trapezii, laterální část retinaculum mm. flexorum) b) caput profundum – os trapezoideum, os capitatum (ligg. intercarpalia palmaria); obě hlavy se spojují v jeden úpon	laterální strana basis phalangis proximalis pollicis + os sesamoideum radiale	flexe v art. metacarpophalangea; mezi oběma hlavami běží šlacha m. flexor pollicis longus a rozděluje svaly thenaru na 2 inervační zóny (laterální z n. medianus, mediální z n. ulnaris)	a) n. medianus b) n. ulnaris (r. profundus)
M. OPPONENS POLLICIS	eminentia carpi radialis (tuberculum ossis trapezii + laterální část retinaculum mm. flexorum)	crista m. opponens pollicis na radiálním okraji 1. metakarpu	opozice a flexe palce	n. medianus
M. ADDUCTOR POLLICIS	a) caput obliquum – os capitatum, os trapezoideum, baze 2. a 3. metakarpu, ligg. intercarpalia palmaria b) caput transversum – corpus metacarpi tertii (distální 2/3)	mediální strana basis phalangis proximalis pollicis + os sesamoideum ulnare	addukce palce	n. ulnaris (r. profundus)
MALÍKOVÁ SKUPINA				
M. PALMARIS BREVIS	ulnární okraj palmární aponeurosy a ulnární část retinaculum mm. flexorum	kůže hypothenaru	bezvýznamná (při stahu vznikají jamky a prohlubuje se žlábek v dlani)	n. ulnaris (r. superficialis)
M. ABDUCTOR DIGITI MINIMI	os pisiforme (ligamentum pisohamatum, šlacha m. flexor carpi ulnaris)	mediální strana basis phalangis proximalis quinti	abdukce malíku	n. ulnaris (r. profundus)
M. FLEXOR DIGITI MINIMI BREVIS	hamulus ossis hamati, ulnární část retinaculum mm. flexorum	ulnární strana basis phalangis proximalis quinti	flexe malíku	n. ulnaris (r. profundus)
M. OPPONENS DIGITI MINIMI	hamulus ossis hamati, ulnární část retinaculum mm. flexorum	celá ulnární strana metacarpus quintus	opozice malíku	n. ulnaris (r. profundus)
STŘEDNÍ PROSTOR				
MM. INTEROSSEI DORSALES I-IV	4 svaly, každý dvěma hlavami od obou stran metakarpů přivrácených do mezikostní štěrbin	aponeurosis dorsalis manus basis phalangis proximalis digiti: I – radiální strana 2. prstu, II – radiální strana 3. prstu, III – ulnární strana 3. prstu, IV – ulnární strana 4. prstu	flexe v art. metacarpophalangeae, extenze v art. interphalangeae prox. et dist., rozevírají vějíř prstů; osa funkce svalů prochází 3. prstem, jejich úpony jsou upraveny symetricky k ní – mezi hlavami mm. interosseus dorsalis I. prochází do dlaně a. radialis	n. ulnaris (r. profundus)
MM. INTEROSSEI PALMARES I-III	3 svaly v 2.–4. mezikostním prostoru na stranách corpus metacarpi přivrácených ke 3. metakarpu: I – ulnární strana 2. metakarpu, II – radiální strana 4. metakarpu, III – radiální strana 5. metakarpu	aponeurosis dorsalis manus basis phalangium proximalium: I – ulnární okraj 2. prstu, II – radiální okraj 4. prstu, III – radiální okraj 5. prstu	flexe v art. metacarpophalangeae, extenze v art. interphalangeae prox. et dist., svírají vějíř prstů; osa funkce svalů prochází 3. prstem	n. ulnaris (r. profundus)
MM. LUMBRICALES	na šlachách m. flexor digitorum profundus v intermetakarpálních prostorech (I – radiální strana šlachy k ukazováku, II až IV – na obou šlachách přilehlých k příslušnému intermetakarpálnímu prostoru)	radiální okraj aponeurosis dorsalis příslušného prstu (2.–5.), radiální okraj basis phalgis proximalis příslušného prstu (2.–5.)	flexe v art. metacarpophalangeae, extenze v art. interphalangeae prox. et dist., uklánějí prsty k palci	I. a II. – n. medianus, III. a IV. – n. ulnaris (r. profundus)

Svaly krku

SVALY KRKU

1.VRSTVA				
PLATYSMA	fascia pectoralis et deltoidea; přebíhá klavikulu a mandibulu	dolní okraj mandibuly (pars mandibularis), laterální část dolního rtu (pars labialis), podkoží tváře a koutek ústní (pars modiolaris)	ovládá napětí kůže krku v souladu s pohyby krku, stahuje ústní koutek a dolní čelist; prostřední snopce se kříží pod protuberantia menti, chybí ve střední dolní části krku	r. colli n. facialis
2.VRSTVA				
M. STERNOCLEIDOMASTOIDEUS	horní okraj přední části manubrium sterni (mediální část), horní plocha extremitas sternalis clavicularae (laterální část)	processus mastoideus, laterální část linea nuchalis superior	uklání hlavu na stejnou stranu a rotuje na opačnou (jednostranná kontrakce), předsunuje a předklání hlavu (oboustranná kontrakce), zadní snopce zaklání hlavu; pomocný inspirační sval	n. accessorius a přídatná vlákna z C2-4
3.VRSTVA				
SVALY SUPRAHYOIDNÍ				
M. DIGASTRICUS	a) venter posterior – incisura mastoidea ossis temporalis; v. posterior přechází přes aponeurotickou šlachu ve venter anterior, část snopců se upíná na corpus ossis hyoidei	b) venter anterior – fossa digastrica mandibulae	deprese mandibuly, elevace jazyky; diploneurální sval, aponeurotická šlacha prochází vidličkou úponu m. stylohyoideus, nejvariabilnější sval těla (souvislost s rozvojem řeči)	a) r. digastricus n. facialis b) n. mylohyoideus n. mandibularis
M. STYLOHYOIDEUS	processus styloideus ossis temporalis	před úponem se vidličnatě štěpí; corpus ossis hyoidei	táhne jazyku dorsokraniálně; rozvidleným úponem probíhá aponeurotická šlacha mezi bříšky m. digastricus	r. stylohyoideus n. facialis
M. MYLOHYOIDEUS	linea mylohyoidea mandibulae	přední plocha corpus ossis hyoidei raphe mylohyoidea – spojuje se s druhostranným svaem	zdvihá jazyku ventrokraniálně při fixované mandibule, stahuje mandibulu při fixované jazylce, zdvihá dno ústní; tvoří pružné dno úst raphe mylohyoidea = vazivový proužek rozepjatý mezi spina mandibulae a corpus ossis hyoidei	n. mylohyoideus (n. mandibularis)
M. GENIOHYOIDEUS	spina mentalis inferior; probíhá rovnoběžně kraniálně nad m. mylohyoideus	přední plocha corpus ossis hyoidei	zdvihá jazyku ventrokraniálně při fixované mandibule, stahuje mandibulu při fixované jazylce, zdvihá dno ústní	r. ventralis n. cervicalis C1 (cestou n. hypoglossus)
SVALY INFRAHYOIDNÍ				
M. THYROHYOIDEUS	linea obliqua cartilaginis thyroideae	cornu majus ossis hyoidei	stahuje jazyku při fixovaném hrtanu, zdvihá hrtan při fixované jazylce (např. při zpěvu vysokých tónů); odštěpené snopce sestupující z jazyky se mohou upínat na glandula thyroidea jako m. levator glandulae thyroideae	r. ventralis n. cervicalis C1 (cestou n. hypoglossus)
M. STERNOHYOIDEUS	dorzální strana extremitas sternalis clavicularae, lig. sternoclaviculare posterius a manubrium sterni	kaudální okraj corpus ossis hyoidei	stahuje jazyku	ansa cervicalis (profunda) C1-3
M. STERNOTHYROIDEUS	dorzální strana manubrium sterni (pod začátkem m. sternohyoideus) a cartilago costae primae	linea obliqua cartilaginis thyroideae	stahuje hrtan dolů (např. při zpěvu nízkých tónů)	ansa cervicalis (profunda) C1-3
M. OMOHYOIDEUS	a) venter inferior – margo superior scapulae při incisura scapulae (popř. lig. transversum scapulae superius); probíhá mediokraniálně, mezi obě bříška je vložena šlacha v místech dorzálního křížení s m. sternocleidomastoideus při v. jugularis interna	b) venter superior – dolní okraj corpus ossis hyoidei	stahuje jazyku, napíná krční fascii a znemožňuje její uvolňování při pohybech; fixován pomocí lamina pretrachealis fasciae cervicalis ke klíční kosti a 1. žeburu	a) ansa cervicalis (profunda) C2-3 b) ramus superior ansae cervicalis C1
4.VRSTVA				
			flexe krční páteře	

M. SCALENUS ANTERIOR	tuberculum anterius processus transversi C3–6	tuberculum m. scaleni anterioris	(oboustranná kontrakce), lateroflexe krční páteře na stejnou stranu a rotace na opačnou (jednostranná kontrakce), táhne 1. žebro kraniálně; pomocný sval inspirační, po jeho přední straně sestupuje n. phrenicus	rr. ventrales nn. cervicalium C4–6
M. SCALENUS MEDIUS	tuberculum posterius processus transvesri C3–7, processus transversus C2,(C1)	costa prima mezi sulcus a. subclaviae a tuberculum costae	flexe krční páteře (oboustranná kontrakce), lateroflexe krční páteře na stejnou stranu a rotace na opačnou (jednostranná kontrakce), táhne 1. žebro kraniálně;pomocný sval inspirační	rr. ventrales nn. Cervicalium C3–C8
M. SCALENUS POSTERIOR	tuberculum posterius processus transversi C5–7 (C4–6)	costa secunda dorsálně od tuberositas m. serrati ant.	flexe krční páteře (oboustranná kontrakce), lateroflexe krční páteře na stejnou stranu a rotace na opačnou (jednostranná kontrakce), táhne 2. žebro kraniálně; pomocný inspirační sval	rr. ventrales nn. cervicalium C(6)7–8
M. SCALENUS MINIMUS	přední okraj processus transversus C7	vnitřní okraj costa prima dorsálně od sulcus a. subclaviae a cupula pleurae	napíná cupulu pleurae; ve fissura scalenorum mezi a. subclavia a plexus brachialis; vyskytuje se v 50 % případů	r. ventralis n. cervicalis C7
5.VRSTVA (HLUBOKÉ KRČNÍ SVALY)				
M. LONGUS CAPITIS	tuberculum anterius processus transversi C3–6	pars basilaris ossis occipitalis laterálně od tuberculum pharyngeum	flexe (a mírná lateroflexe) hlavy	rr. ventralis nn. cervicalium C1–3
M. LONGUS COLLI	a) dolní šikmá část – přední plocha těl obratlů Th1–3 b) horní šikmá část – tuberculum anterius processus transversi C3–5 c) přímá část – přední plocha těl obratlů C5–Th3	a) tuberculum anterius processus transversi C5–6 b) tuberculum anterius atlantis c) přední plocha těl obratlů C2–4	a–c) flexe krční páteře (při oboustranné kontrakci) a lateroflexe krční páteře (jednostranná kontrakce) a) rotace páteře na opačnou stranu (jednostranná kontrakce) b) rotace hlavy na stejnou stranu (jednostranná kontrakce)	rr. ventrales nn. cervicalium C2–6
M. RECTUS CAPITIS ANTERIOR	přední plocha massa lateralis a processus transvesus atlantis	pars basilaris ossis occipitalis dorsolaterálně od tuberculum pharyngeum	flexe hlavy (při oboustranné kontrakci), lateroflexe hlavy (při jednostranné kontrakci)	r. ventralis n. cervicalis C1
M. RECTUS CAPITIS LATERALIS	horní plocha processus transversus atlantis	processus jugularis ossis occipitalis	lateroflexe hlavy	r. ventralis n. cervicalis C1

Svaly hltanu

SVALY HLTANU

SVĚRAČE HLTANU				
M. CONSTRICTOR PHARYNGIS SUPERIOR	a) pars pterygopharyngea – hamulus pterygoideus, lamina medialis processus pterygoidei b) pars buccopharyngea – raphe pterygomandibularis c) pars mylopharyngea – zadní část linea mylohyoidea d) pars glossopharyngea – laterální okraj jazyka (m. transversus linguae);obkružuje hltan	raphe pharyngis, tuberculum pharyngeum ossis occipitalis	stahuje hltan, a tím sousto do jícnu, kraniální část brání vniknutí potravy do dutiny nosní;svazek vláken odstupuje ze svěrače a připojuje se laterálně od m. levator veli palatini k horní ploše aponeurosis palatini a podmiňuje ve sliznici při zvednutém měkkém patře "Passavantův val", jenž uzavírá při polykání nosohltn	r. pharyngeus n. vagi (plexus pharyngeus)
M. CONSTRICTOR PHARYNGIS MEDIUS	a) pars chondropharyngea – cornu minus ossis hyoidei, dolní část ligamentum stylohyoideum b) pars ceratopharyngea – cornu majus ossis hyoidei;vějířovitě se rozbíhá	raphe pharyngis	stahuje hltan, a tím sousto do jícnu	r. pharyngeus n. vagi (plexus pharyngeus)
M. CONSTRICTOR PHARYNGIS INFERIOR	a) pars thyropharyngea – cornu inferius cartilaginis thyroideae b) pars cricopharyngea – strana cartilago cricoidea;vějířovitě se rozbíhá	raphe pharyngis	stahuje hltan, a tím sousto do jícnu	r. pharyngeus n. vagi (plexus pharyngeus) r. externus n. laryngei sup. (n. vagus)
ZDVIHAČE HLTANU				
M. STYLOPHARYNGEUS	processus styloideus ossis temporalis;probíhá ventrokaudálně	stěna hltanu mezi m. constrictor pharyngis superior et medius, některé snopce až na plica glossoepiglottica lateralis a zadní plochu cartilago thyroidea	zdvihá hltan při polykání a řeči	n. glossopharyngeus (r. musculi stylopharyngei)
M. SALPINGOPHARYNGEUS	dolní plocha cartilago tubae auditivae při jejím ostium pharyngeum; splývá s m. palatopharyngeus	zdvihá horní laterální stěnu hltanu při polykání	r. pharyngeus n. vagi (plexus pharyngeus)	vyzdvihuje stejnojmennou řasu v hltanu
M. PALATOPHARYNGEUS	a) fasciculus anterior – zadní část palatum durum, horní plocha aponeurosis palatini b) fasciculus posterior – zadní část aponeurosis palatina;oba svazky jsou rozděleny úponem m. levator veli palatini a posléze se spojují	zadní okraj cartilago thyroidea stěna hltanu	zdvihá a zkracuje hltan při polykání, snižuje měkké patro; podmiňuje ve sliznici arcus palatopharyngeus	r. pharyngeus n. vagi (plexus pharyngeus)

Svaly hrtanu

SVALY HRTANU

VENTRÁLNÍ SKUPINA				
M. CRICOTHYROIDEUS	a) pars recta b) pars obliqua, obě společně na zevní ploše arcus cartilaginis cricoideae	a) zadní plocha dolní části lamina cartilaginis thyroideae b) přední plocha cornu inferius cartilaginis thyroideae	napíná hlasivkové vazy překlopení štítné chrupavky vpřed; jediný sval zásobený z n. laryngeus sup.	r. externus n. laryngei superioris (n. vagus)
LATERÁLNÍ SKUPINA				
M. CRICOARYTENOIDEUS LATERALIS	horní okraj zevní plochy zadní části arcus cartilaginis cricoideae; probíhá šikmo dorsálně	processus muscularis cartilaginis arytenoideae	mediální rotace cartilago arytenoidea, addukce hlasových vazů – zavírá hlasivkovou štěrbinu	n. laryngeus reccurens (n. vagus)
M. THYROARYTENOIDEUS	a) m. thyroarytenoideus – zadní plocha lamina cartilaginis thyroideae laterálně od m. vocalis, ligamentum cricothyroideum b) pars thyroepiglottica; dorsokraniálně, leží laterálně od m. vocalis	a) laterální bok processus muscularis cartilaginis arytenoideae b) laterální okraj epiglottis	a) povoluje hlasivkové vazy, rotuje mediálně cart. arytenoidea a addukuje hlasivkové vazy b) roztahuje plicae aryepiglotticae a rozšiřuje vstup do hrtanu	n. laryngeus reccurens (n. vagus)
M. THYROEPIGLOTTICUS	vnitřní plocha ploténky štítné chrupavky	z okraj epiglottis	odklápí epiglottis, táhne ji směrem na kořen jazyka a rozšiřuje tak vstup do hrtanu; Je kraniálním pokračováním musculus thyroarytenoideus	n. laryngeus reccurens (n. vagus)
DORZÁLNÍ SKUPINA				
M. CRICOARYTENOIDEUS POSTERIOR	zadní plocha lamina cartilaginis cricoideae; probíhá laterokraniálně	zadní plocha processus muscularis cartilaginis arytenoideae	rotuje laterálně a táhne vzad cartilago arytenoidea – otevírá hlasivkovou štěrbinu a napíná vazy hlasivkové; jako jediný sval rozšiřuje hlasivkovou štěrbinu	n. laryngeus reccurens (n. vagus)
M. ARYTENOIDEUS OBLIQUUS	a) m. arytenoideus obliquus – zadní plocha processus muscularis cartilaginis arytenoideae b) pars aryepiglottica – apex druhostranné cartilago arytenoidea; mediokraniálně (svaly obou stran se kříží)	a) apex cartilaginis arytenoideae protilehlé strany b) laterální okraj epiglottis, ligamentum thyroepiglotticum	a) addukce plicae aryepiglotticae b) přitahují cart. arytenoidea k epiglottis a zužují vstup do hrtanu; b) podmiňuje ve sliznici plicae aryepiglottica	n. laryngeus reccurens (n. vagus)
M. ARYTENOIDEUS TRANSVERSUS	zadní plochy processus musculares cartilaginum arytenoidarum; příčně	nepárový sval mezi oběma hlasivkovými chrupavkami	přibližuje obě cratilagines arytenoideae, a tím zužuje zadní část hlasivkové štěrbinu	n. laryngeus reccurens (n. vagus)
M. VOCALIS	vnitřní plocha lamina cartilaginis thyroideae, laterálně od úponu ligamentun vocale; probíhá laterálně podél ligamentum vocale	processus vocalis et foveae oblonga cartialginis arytenoideae	povolují zadní část hlasivkových vazů (přední zůstává napnutá)	n. laryngeus reccurens (n. vagus)

Svaly patra

SVALY PATRA

M. LEVATOR VELI PALATINI	– facies inferior partis petrosae ossis temporalis (ventrálně od apertura externa canalis carotici) – spodní okraj cartilago tubae auditivae; probíhá mediokaudálně	mediální třetina dorzální části aponeurosis palatina	zdvihá a táhne vzad měkké patro, přitlačuje měkké patro ke stěně hltanu při polykání a uzavírá vstup do nosohltanu	r. pharyngeus n. vagi
M. TENSOR VELI PALATINI	fossa scaphoidea ossis sphenoidalis, spina ossis sphenoidalis, lamina membranacea cartilaginis tubae auditivae; probíhá mediálně zahýbá v sulcus hamuli pterygoidei	dorzální plocha aponeurosis palatina	zdvihá a poté napíná měkké patro, rozšiřuje ostium pharyngeum tubae auditivae; v sulcus hamuli pterygoidei je pod šlachy vložena malá bursa m. veli palatini	n. muscoli tensoris veli palatini (n. mandibularis)
M. UVULAE	spina nasalis posterior, dorzální plocha aponeurosis palatina	tunica mucosa uvulae	zdvihá a zkracuje čípek	r. pharyngeus n. vagi
M. PALATOGLOSSUS	dolní plocha aponeurosis palatina; probíhá laterokaudálně, ventrálně od tonsilla palatina	jazyk, mezi vlákna m. transvesus linguae	zdvihá kořen jazyka, přibližuje arcus palatoglossus k arcus palatopharyngeus a uzavírá při polykání vstup do hltanu; vytváří ve sliznici arcus palatoglossus	r. pharyngeus n. vagi
M. PALATOPHARYNGEUS	a) fasciculus anterior – zadní část palatum durum, horní plocha aponeurosis palatini, hamulus pterygoideus b) fasciculus posterior – zadní část aponeurosis palatina; oba svazky jsou rozděleny úponem m. levator veli palatini a posléze se spojují	zadní okraj cartilago thyroidea stěna hltanu	zdvihá a zkracuje hltan při polykání, snižuje měkké patro; podmiňuje ve sliznici arcus palatopharyngeus	r. pharyngeus n. vagi

Svaly jazyka

SVALY JAZYKA

EXTRAGLOSÁLNÍ SVALY				
M. GENIOGLOSSUS	spina mentalis superior; vějířovitě se rozbíhá dozadu a dolů	corpus ossis hyoidei, septum linguae, po celé délce stěna hltanu (m. constrictor pharyngis medius)	táhne jazyk vpřed a dolů (při oboustranné kontrakci), přetahuje na opačnou stranu (při jednostranné kontrakci)	n. hypoglossus
M. HYOGLOSSUS	a) m. chondroglossus – cornu minus ossis hyoidei b) m. ceratoglossus – cornu majus ossis hyoidei; oba svaly jsou odděleny průběhem m. genioglossus	jazyk	táhne jazyk dolů a dozadu	n. hypoglossus
M. STYLOGLOSSUS	processus styloideus, ligamentum stylomandibulare; probíhá ventrokaudálně	jazyk (mezi vlákna m. hyoglossus)	táhne jazyk nahoru a dozadu	n. hypoglossus
M. PALATOGLOSSUS	dolní plocha aponeurosis palatina; probíhá laterokaudálně, ventrálně od tonsilla palatina	jazyk (mezi vlákna m. transvesus linguae)	zdvihá kořen jazyka, přibližuje arcus palatoglossus k arcus palatopharyngeus a uzavírá při polykání vstup do hltanu	r. pharyngeus n. vagi (plexus pharyngeus)
INTRAGLOSÁLNÍ SVALY				
M. LONGITUDINALIS SUPERIOR	od submukosy jazyka u epiglottis, septum linguae; probíhá blíže k dorsum linguae, podélná a šikmá vlákna	okraje jazyka	zkracuje jazyk, zdvihá hrot a okraje (tvoří "ruličku")	n. hypoglossus
M. LONGITUDINALIS INFERIOR	od kořene ke hrotu, část vláken z corpus ossis hyoidei; probíhá mezi m. genioglossus a m. hyoglossus	splyývá s m. styloglossus	zkracuje jazyk a táhne hrot dolů	n. hypoglossus
M. TRANSVERSUS LINGVAE	septum linguae; probíhá laterálně	okraj jazyka, splyývá s m. palatopharyngeus	zužuje a prodlužuje jazyk	n. hypoglossus
M. VERTICALIS LINGVAE	dorsum linguae; probíhá kaudálně	facies inferior linguae	oplošťuje, rozšiřuje a prodlužuje jazyk; převládá v hrotu jazyka	n. hypoglossus

Svaly ucha

SVALY UCHA

M. HELICIS MAJOR	spina helices; probíhá kraniálně	přední okraj helixu před ohybem	nepatrné pohyby boltce; rudimentární	r. auricularis n. auricularis post. (n. Facialis)
M. HELICIS MINOR	pokrývá crus helices; šikmý průběh		nepatrné pohyby boltce; rudimentární	r. auricularis n. auricularis post. (n. Facialis)
M. TRAGICUS	kryje ventrální plochu lamina tragi; probíhá kaudálně		nepatrné pohyby boltce; rudimentární	r. auricularis n. auricularis post. (n. Facialis)
M. PYRAMIDALIS AURICULAE			ojedinele se vyskytující svalová vlákna odštěpená od m. tragicus míří na spina helices	
M. TRANSVERSUS AURICULAE	eminentia conchae; přebíhá na dorzolaterální ploše boltce fossa anthelices	eminentia scaphae	nepatrné pohyby boltce; rudimentární	r. auricularis n. auricularis post. (n. Facialis)
M. OBLIQUUS AURICULAE	eminentia conchae; přebíhá na dorzolaterální straně boltce přes sulcus cruris helices	eminentia fossae triangularis	nepatrné pohyby boltce; rudimentární	r. auricularis n. auricularis post. (n. Facialis)
M. ANTITRAGICUS	antitragus; probíhá přes incisura terminalis auriculae	cauda helices	nepatrné pohyby boltce; rudimentární	rr. temporales n. Facialis
M. TENSOR TYMPANI	semicanalis m. tensoris tympani tubae auditivae, cartilago tubae auditivae, přilehlá část ala major o. Sphenoidalis; laterálně zahýbá kolem processus cochleariformis	manubrium mallei	vtahuje a napíná bubínek, a tím vtlačuje třmínek do fenestra vestibuli; reflexně tlumí chvění mezi spoji sluchových kůstek	n. muscoli tensoris tympani (n. mandibularis)
M. STAPEDIUS	v dutině eminetia pyramidalis (paries mastoideus cavitatis tympani); probíhá otvorem ve vrcholu vyvýšeniny	zadní plocha krčku třmínku	vytahuje třmínek z fenestra vestibuli; reflexně tlumí chvění mezi spoji sluchových kůstek	n. stapedius (n. facialis)

Svaly oka

OKOHYBNÉ SVALY

M. RECTUS SUPERIOR	anulus tendineus communis; probíhá ventrolaterálně	skléra oční koule za horním okrajem rohovky	otáčí oční kouli mediokraniálně	r. superior n. oculomotorii
M. RECTUS INFERIOR	anulus tendineus communis; probíhá ventrolaterálně	skléra oční koule za dolní okraj rohovky	otáčí oční kouli mediokaudálně	r. inferior n. oculomotorii
M. RECTUS MEDIALIS	anulus tendineus communis	skléra oční koule za mediální okraj rohovky	táhne oční kouli mediálně	r. inferior n. oculomotorii
M. RECTUS LATERALIS	anulus tendineus communis	skléra oční koule laterálně za rohovkou	táhne oční kouli laterálně; lacertus m. r.l. = část pochvy svalu upevňuje oční kouli k laterální stěně očnice	n. abducens
M. OBLIQUUS SUPERIOR	(anulus tendineus communis), tělo kosti klínové; probíhá ventrálně, ohýbá se kolem spina trochlearis (vagina tendinis) a míří dorzolaterálně	skléra oční koule (horní zevní kvadrant za rovníkem)	otáčí oční kouli laterokaudálně	n. trochlearis
M. OBLIQUUS INFERIOR	facies orbitalis maxillae laterálně od crista lacrimal posterior a canalis nasolacrimalis; probíhá dorsolaterálně mezi dnem očnice a m. rectus inferior, kraniálně mezi m. rectus lateralis a oční koulí	skléra oční koule (dolní zevní kvadrant za rovníkem)	otáčí oční kouli laterokraniálně	r. inferior n. oculomotorii
M. LEVATOR PALPEBRAE SUPERIORIS	(anulus tendineus communis), facies orbitalis ale minoris o. sphenoidalis ventromediálně od canalis opticus; probíhá pod stropem očnice	a) lamina superficialis – kůže víčka b) lamina profunda – přední plocha tarsus superior, tuberculum orbitale o. zygomatici	zvedá horní víčko; dělí slznou žlázu na pars orbitalis (horní) a palpebralis (dolní)	r. superior n. oculomotorii
M. ORBITALIS	překrývá fissura orbitalis inferior		udržuje polohu oční koule; hladký sval, při obrně koule oční vpadává do očnice (enophthalmus – součást Claude Bernard-Hornerova syndromu)	nn. ciliares breves (sympatická vlákna z ganglion cervicale superius)

SVALY OČNÍHO APARÁTU

M. CILIARIS	calcar sclerae (zesílené vazivo bělimy u sinus sclerae)	a) fibrae meridionales – choroidea b) fibrae radiales – vzařují do řasnatého tělesa c) fibrae circulares – obkružují čočku při vnitřním okraji řasnatého tělesa d) (fibrae longitudinales)	akomodace do blízka (při kontrakci se uvolní vlákna zonula ciliaris, čočka se samovolně smrští a zaostří do blízka); hladký sval	nn. ciliares breves (parasymptická vlákna z ggl. ciliares)
M. SPHINCTER PUPILLAE	obkružuje zornici oři margo pupillaris ve stroma iridis; probíhá cirkulárně		miosa; hladký sval	nn. ciliares breves (parasymptická vlákna z ggl. ciliares)
M. DILATATOR PUPILLAE	obkružuje zornici při margo ciliaris ve stroma iridis; probíhá radiálně		mydriasa; hladký sval, při obrně se zornice zúží převahou m. sphincter pupillae (miosa – součást Claude Bernard-Hornerova syndromu)	nn. ciliares breves (sympatická vlákna z ganglion cervicale superius)

SVALY OČNÍCH VÍČEK

M. TARSALIS SUPERIOR	kaudální plocha lamina profunda m. levatoris palpebrae sup.; probíhá po horním okraji tarsus superior		pomáhá zdvihat horní víčko a mění velikost oční štěrbinu v závislosti na emocích; hladký sval, při obrně poklesne horní víčko (ptosa – součást Claude Bernard-Hornerova syndromu)	nn. ciliares breves (sympatická vlákna z ganglion cervicale superius)
M. TARSALIS INFERIOR	svalové pochvy m. rectus inferior a m. obliquus inferior; probíhá po horním okraji tarsus inferior		pomáhá stahovat dolní víčko a mění velikost oční štěrbinu v závislosti na emocích; hladký sval	nn. ciliares breves (sympatická vlákna z ganglion cervicale superius)

Svaly mimické

Povrchové

SVALY KLENBY LEBEČNÍ

M. EPICRANIUS	a) m. occipitofrontalis – venter occipitalis – laterální 2/3 linea nuchalis suprema a pars mastoidea ossis temporalis – venter frontalis – ventrální okraj galea aponeurotica b) m. temporoparietalis – laterální okraj galea aponeurotica; všechny části svalu jsou propojeny přes galea aponeurotica	a) v. occipitalis – dorzální okraj galea aponeurotica, v. frontalis – povrchová fascie a okolní svaly nad očnicovými oblouky b) chrupavka boltce ušního a podkoží před ním	a) v. occipitalis – táhne skalp dorzálně, v. frontalis – táhne skalp ventrálně, zvedá obočí, vytváří podélné čelní vrásky b) vytahuje boltce nahoru	a) v. occipitalis – r. occipitalis n. auricularis posteriores (n. facialis), v. frontalis – rr. temporales n. facialis b) r. auricularis n. auricularis posteriores (n. facialis)

SVALY ŠTĚRBINY OČNÍ

M. PRO CERUS	fascie na ossa nasalia a cartilagine nasales laterales; probíhá kraniálně vějířovitě	podkoží v dolní části středu čela	táhne dolů vnitřní okraj obočí, vytváří příčnou vrásku nosu	rr. zygomatici n. facialis
M. ORBICULARIS OCULI	a) pars palpebralis – lig. palpebrale med. – pars profunda partis palp. (dříve pars lacrimalis) – crista lacrimalis posterior, fascia lacrimalis b) pars orbitalis – pars nasalis ossis frontalis, processus frontalis maxillae, lig. palpebrale med.; probíhá a) laterálně v horním a dolním víčku b) laterálně pod a nad okrajem očníce	a) lig. palpebrale lat. b) oba svazky se spojí a vytvoří elipsu	a+b) zužuje a uzavírá oční štěrbinu, pars profunda – roztahuje slzný vak a nasává do něj slzy; fasciculus ciliaris = část pars palpebralis blízko okraje víčka za řasami	rr. temporales et zygomatici n. facialis
M. CORRUGATOR SUPERCILII	os frontale nad sutura nasofrontalis; probíhá laterokraniálně	uprostřed nad okrajem očníce	stahuje obočí, vytváří podélné rýhy nad kořenem nosu	rr. temporales n. facialis
M. DEPRESSOR SUPERCILII	snopce odštěpené z pars orbitalis m. orbicularis oculi; probíhá mediokraniálně	kůže při mediálním konci obočí	stahuje obočí	rr. temporales n. facialis

SVALY NOSU

M. NASALIS	a) pars transversa – maxilla laterálně od sutura nasomaxillaris (= nad kořenem horního špičáku) b) pars alaris – mediokaudálně od předchozí	a) aponeurosou na ossa nasalia b) crus laterale cartilaginis alaris majoris	a) zužuje nozdry b) rozšiřuje nozdry	rr. buccales n. facialis
M. DEPRESSOR SEPTI NASI	maxilla nad prvním řezákem	pars mobilis septi nasi	rozšiřuje nozdry	rr. buccales n. facialis

SVALY BOLTCE UŠNÍHO

M. AURICULARIS ANTERIOR	fascia temporalis	spina helix	táhne boltec vpřed a nahoru; rudimentární sval	rr. temporales n. facialis
M. AURICULARIS SUPERIOR	galea aponeurotica	eminentia fossa triangularis	zdvihá boltec; rudimentární sval	rr. temporales n. facialis
M. AURICULARIS INFERIOR	processus mastoideus	eminentia conchae	táhne boltec vzad; rudimentární sval	r. auricularis posterior n. facialis

SVALY ŠTĚRBINY ÚSTNÍ

M. ORBICULARIS ORIS	a) pars marginalis b) pars labialis (ve rtech) a+b) začínají na processus alveolaris maxillae nad řezáky a vzařují sem snopce z okolních svalů; eliptický průběh	labium superius et inferius	a+b) uzavírá ústní štěrbinu a) svírá rty b) vysunuje sevřené rty vpřed; modiolus anguli oris = místo křížení svalových snopců laterálně od koutku ústního se zvýšeným množstvím vaziva a šlachovitých snopců	rr. buccales et r. marginalis mandibulae n. facialis
M. RISORII	fascia masseterica; probíhá ventromediálně	modiolus anguli oris	rozšiřuje ústní štěrbinu	rr. buccales n. facialis
M. ZYGOMATICUS MAJOR	processus zygomaticus o. temporalis (a processus temporalis o. Zygomatici); probíhá mediokaudálně	modiolus anguli oris	vytahuje koutek ústní laterokraniálně při smíchu	rr. zygomatici n. facialis
M. ZYGOMATICUS MINOR	os zygomaticum (blízko sutura zygomaticomaxillaris); probíhá mediokaudálně	labium superius	vytahuje koutek ústní laterokraniálně při smíchu	rr. zygomatici n. facialis
M. LEVATOR LABII SUPERIORIS	maxilla pod okrajem očnice nad foramen infraorbitale	horní ret a kůže v oblasti sulcus nasolabialis	vytahuje a ohrnuje horní ret, prohýbá sulcus nasolabialis v oblouk	rr. buccales n. facialis
M. LEVATOR LABII SUPERIORIS ALEQUE NASI	processus frontalis maxillae	cartilago alaris major, lat. část horního rtu	rozšiřuje nozdry a zvedá horní ret	rr. buccales n. facialis
M. DEPRESSOR LABII INFERIORIS	linea obliqua mandibulae; probíhá mediokraniálně	dolní ret	stahuje a ohrnuje dolní ret	r. marginalis mandibulae n. facialis
M. LEVATOR ANGULI ORIS	fossa canina na facies anterior maxillae (pod foramen infraorbitale)	modiolus anguli oris	zdvihá koutek ústní, prohlubuje sulcus nasolabialis; dříve zvaný m. caninus	rr. buccales n. facialis
M. DEPRESSOR ANGULI ORIS	tuberculum mentale et linea obliqua mandibulae; vějířovitě se zužuje	modiolus anguli oris	stahuje ústní koutek	r. marginalis mandibulae n. facialis
M. MENTALIS	juga alveolaria mandibulae v rozsahu řezáků	kůže brady	zdvihá a vysunuje dolní ret	r. marginalis mandibulae n. facialis
M. TRANSVERSUS MENTI	tuberculum mentale mandibulae	spojuje se s druhostranným svalem, kaudální okraj splývá s pars labialis platysmatis	prohlubuje důlek na bradě; jedná se o odštěpené snopce m. depressor anguli oris	r. marginalis mandibulae n. facialis

Hluboké

SVALY TVÁŘE

M. BUCCINATOR	; prostřední část svalu se dělí na horní a dolní svazek a oba svazky se kříží a míří do opačného rtu juga alveolaris processus alveolaris maxillae a mandibuly v rozsahu stoliček, raphe pterygomandibularis	horní a dolní ret, modiolus anguli oris	přitlačuje tváře na zuby a dásně, při žvýkání posouvá potravu mezi stoličky, při otevřených ústech vytlačuje vzduch z dutiny ústní; brání uskrtnutí tvářové sliznice, na povrchu leží dolní část corpus adiposum buccae	rr. buccales n. facialis

Svaly žvýkácí

SVALY ŽVÝKACÍ

M. MASSETER	a) pars superficialis – os zygomatici, arcus zygomaticus (přední plocha) b) pars profunda – arcus zygomaticus (mediální okraj); probíhá a) dorzokaudálně b) ventrokaudálně	a) dolní část ramus et angulus mandibulae, tuberositas masseterica b) horní část ramus mandibulae, incisura mandibulae a baze processus coronoideus	a+b) elevace mandibuly a) slabá protrakce mandibuly b) retrakce mandibuly u novorozenců; pomáhá kojenci při sání	n. massetericus n. mandibularis
M. TEMPORALIS	fossa temporalis od linea temporalis inferior kaudálně	processus coronoideus mandibulae, přední okraj ramus mandibulae až k poslední stoličce	elevace a retrakce mandibuly	nn. temporales profundi (n. mandibularis)
M. PTERYGOIDEUS LATERALIS	a) caput superius – facies et crista infratemporalis alae majoris o. sphenoidalis b) caput inferius – laterální plocha lamina lateralis processus pterygoidei o. sphenoidalis	fovea pterygoidea mandibulae, pouzdro čelistního kloubu, discus articularis	protrakce (oboustranná kontrakce), posuny laterálním směrem (jednostranná kontrakce); spolu s m. pterygoideus med. se účastní třecích a žvýkacích pohybů tahem za pouzdro a discus čelistního kloubu, zahajuje otevření úst	n. pterygoideus lateralis (n. mandibularis)
M. PTERYGOIDEUS MEDIALIS	hluboká vrstva – fossa pterygoidea, processus pyramidalis ossis palatini povrchová vrstva – tuber maxillae	tuberositas pterygoidea a agulus mandibulae až k foramen mandibulae	elevace mandibuly (oboustranná kontrakce), posuny mediálně (jednostranná kontrakce); spolu s m. pterygoideus med. se účastní třecích a žvýkacích pohybů	n. pterygoideus medialis (n. mandibularis)

Zdroj

- KACHLÍK, David. *Katalog LF3 – Svaly* [online]. [cit. 2015-11-12]. <<http://katalog.lf3.cuni.cz/svaly/kategorie/346/?sestava>>.